

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Придунайська філія



***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(ВИБІРКОВОЇ)
«ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ»***

Спеціальність **D3 Менеджмент**

Освітній рівень: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітня програма: **Менеджмент**

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Організація і методика фінансового аналізу
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: 16 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 60
Терміни вивчення дисципліни	8 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/10itU6Lg23YIDTFpU9PkeVRdaG9gghZCm/view?usp=sharing

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Акулюшина Марина Олександрівна	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент
Дисципліни, які викладає НПП	Бізнес-планування та створення стартапів Бізнес-аналітика
Напрями наукових досліджень	Теоретико-методологічні засади бізнес-планування, діагностики та забезпечення стійкості підприємницьких структур в умовах ризиків
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	Гугл Академія https://scholar.google.com/citations?user=ZWenFVIAAAAJ&hl=uk&oi=sra https://scholar.google.com.ua/citations?user=wVsOmcgAAAJ&hl=ru ORCID: https://orcid.org/0000-0003-0230-4019 Web of Science ResearcherID: DKEH-9344-2024
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/akulyushina-portfolio.pdf

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Організація і методика фінансового аналізу» спрямована на формування у майбутніх менеджерів професійних навичок комплексного оцінювання фінансового стану підприємства. Курс охоплює методику аналізу фінансової звітності, оцінку майнового стану, ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та ділової активності. Особлива увага приділяється організації аналітичного процесу на підприємстві, використанню сучасних методів прогнозування фінансових результатів та підготовці обґрунтованих управлінських рішень для оптимізації фінансово-господарської діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є фінансовий стан підприємства та методичні інструменти його дослідження на основі показників фінансової звітності та іншої економічної інформації.

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів теоретичної бази та практичних вмінь щодо організації аналітичної роботи, опанування методики розрахунку та інтерпретації фінансових показників для забезпечення ефективного управління капіталом і прибутком підприємства..

Основними завданнями дисципліни є вивчення нормативно-правового та інформаційного забезпечення фінансового аналізу в Україні. Курс передбачає опанування технік читання та аналізу форм фінансової звітності, засвоєння методик горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу. Важливим завданням є навчання студентів виявляти чинники впливу на результативні показники діяльності, проводити експрес-діагностику ймовірності банкрутства та формувати аналітичні звіти для внутрішніх і зовнішніх користувачів..

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- принципи організації та етапи проведення фінансового аналізу;
- склад та інформативну цінність фінансової звітності (Балансу, Звіту про фінансові результати тощо);
- систему показників оцінки ліквідності, фінансової незалежності та рентабельності;
- методику факторного аналізу прибутку та операційного левериджу;
- прийоми прогнозування фінансового стану та оцінки інвестиційної привабливості.

вміти:

- формувати базу даних для проведення аналізу та перевіряти її достовірність;
- проводити порівняльну оцінку структури активів та джерел їх формування;
- розраховувати та інтерпретувати показники ділової активності та фінансового циклу;
- здійснювати діагностику фінансової стійкості та ймовірності фінансової кризи;
- розробляти рекомендації щодо покращення фінансових результатів на основі проведених розрахунків.

Пререквізити. Вивчення вибіркової дисципліни «Організація і методика фінансового аналізу» у восьмому семестрі є логічним завершенням аналітичної підготовки майбутнього менеджера. Курс базується на глибокому розумінні

фінансових процесів та методів обробки даних, здобутих під час вивчення таких обов'язкових дисциплін як «Статистика», «Фінанси, гроші та кредит», «Менеджмент», «HR-менеджмент», «Бізнес-аналітика», «Мотиваційний менеджмент» та «Операційний менеджмент».

Постреквізити. Оскільки дисципліна викладається у випускному семестрі, набуті компетентності безпосередньо інтегруються в одночасне вивчення обов'язкових курсів «Основи проєктного менеджменту» для оцінки фінансової спроможності та окупності проєктів; «Стратегічне управління підприємством» — для обґрунтування стратегічних цілей на основі фінансових прогнозів; «Основи наукових досліджень в менеджменті» — в частині методології обробки фактичних даних підприємства. Набуті навички є ключовими для підготовки аналітичного розділу випускової кваліфікаційної роботи бакалавра, де проведення фінансового аналізу обраного об'єкта дослідження є обов'язковою вимогою для обґрунтування управлінських рішень.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
Тема 1	Наукові основи та організація фінансового аналізу	Методи навчання: - Освітній процес передбачає поєднання лекцій (оглядових, проблемних, лекцій-візуалізацій) та практичних занять у формі семінарів-дискусій. - Для формування прикладних навичок широко використовуються інтерактивні методи: розбір реальних бізнес-кейсів (case study), мозковий штурм, робота в малих групах та виконання аналітичних проєктів під час самостійної роботи. Методи оцінювання Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою і включає: - поточний контроль: усне опитування, експрес-тестування, розв’язання ситуаційних задач та захист індивідуальних завдань; - модульний контроль: письмова модульна контрольна робота (МКР) після завершення змістових блоків; - підсумковий контроль: іспит/залік (письмова робота з теоретичними та практичними завданнями).
Тема 2	Інформаційне забезпечення та методика «читання» фінансової звітності	
Тема 3	Аналіз майнового стану та капіталу підприємства	
Тема 4	Аналіз ліквідності та платоспроможності	
Тема 5	Аналіз фінансової стійкості та автономії	
Тема 6	Аналіз ділової активності та фінансового циклу	
Тема 7	Аналіз фінансових результатів та рентабельності:	
Тема 8	Комплексна оцінка та діагностика ризику банкрутства	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю залік		

Технічне обладнання та програмне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу передбачає використання спеціалізованих навчальних аудиторій та бібліотечних фондів. Для візуалізації навчального матеріалу під час лекційних та семінарських занять застосовується мультимедійне обладнання (проектор, комп'ютер). Виконання практичних завдань та поглиблене вивчення окремих тем забезпечується доступом до мережі Інтернет через безкоштовне Wi-Fi покриття.

Форми та методи контролю

Система оцінювання знань здобувачів включає поточний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточне оцінювання здійснюється систематично під час практичних і семінарських занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних основ, сформованості навичок діагностики та прогнозування, а також уміння застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення для моделювання й аналізу даних.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю.

Участь студентів у навчальному процесі реалізується через усні виступи, презентації аналітичних досліджень, доповіді за результатами розбору кейсів, а також активне залучення до фахових дискусій та мозкових штурмів. Письмова складова роботи охоплює виконання контрольних і тестових завдань, підготовку аналітичних записок, рефератів та конспектів за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання.

Методи поточного контролю.

Методичний інструментарій контролю поєднує усні форми (опитування, співбесіди) та письмові види робіт (звіти, розрахункові завдання, побудова моделей). Оцінювання також базується на спостереженні за активністю здобувачів під час вирішення проблемних ситуацій, перевірці результатів презентації індивідуальних проєктів та проведенні тестування з відкритими й закритими типами завдань.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань						Підсумковий контроль		Загальна кількість балів
	Семінар 1 (Тема 1,2)	Семінар 2 (Тема 3,4)	Семінар 3 (Тема 5)	Семінар 4 (Тема 6)	Семінар 5 (Тема 7)	Семінар 6 (Тема 8)	Модульна контрольна робота	Залік**	
Робота на семінарському занятті	6	6	6	6	6	6	20	20*	100
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Критерії та порядок оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до чинного Положення про оцінювання у закладі вищої освіти.

Модульний контроль проводиться на завершальному занятті кожного змістового блоку у формі письмового тестування.

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.
- Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«A» - 18-20 балів;

«B» - 16-17 балів;

«C» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Організація і методика фінансового аналізу» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
4	4	3	2	0-1

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Успішне опанування освітнього компонента «Організація і методика фінансового аналізу» вимагає від здобувачів освіти високої самодисципліни та відповідального ставлення до навчального процесу. Обов'язковими умовами є регулярне відвідування лекційних і практичних занять, активна участь в аудиторній

роботі, а також своєчасне і якісне виконання всіх видів самостійних та контрольних завдань, передбачених програмою. У разі пропуску занять або отримання незадовільних результатів студент зобов'язаний ліквідувати академічну заборгованість шляхом відпрацювання відповідних тем.

Невіддільною складовою навчання є суворе дотримання норм академічної етики та культури поведінки. Освітній процес базується на принципах академічної доброчесності, що передбачає виключно самостійне виконання всіх письмових робіт, доповідей та презентацій. Будь-які запозичення думок чи текстів інших авторів мають супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. У межах курсу неприпустимими є будь-які прояви академічної недоброчесності, зокрема плагіат, самоплагіат, фабрикація та фальсифікація даних, списування, обман, хабарництво чи необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#n17>
3. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Я.Б.Дропа. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 238 с.
4. Магопєць О.А. Фінансовий аналіз: навч. посібник / О.А.Магопєць, Н.С.Шалімова, О.М.Черновол. 2-ге вид., виправ. і допов. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 230 с.
5. Приймак С. В. Фінансовий аналіз. Практикум : навчальний посібник / С.В.Приймак. Львів, 2021. 264 с.
6. Ситник Н.С. Фінансовий аналіз : навч. посібник / Н.С.Ситник, І.Ф.Ясіновська. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2025. 300 с.
7. Фінансовий аналіз : Навч. посібник / Р. Б. Сокольська, В. Д. Зелікман, Т. В. Акімова та ін. Х. : Видавництво Іванченка І. С. 2024. 151 с.

Допоміжна література

1. Леонова Б. Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів малого бізнесу / Б.Леонова, О.Островська, В.Круш. *Економіка та суспільство*. 2023 (56). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65>
2. Назарова К. Про підходи до сутності і значення фінансового аналізу у системі фінансового менеджменту / К.Назарова, К.Безверхий, В.Гордополов. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2021. Випуск 61. С. 61–78. URL: <https://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/viewFile/11755/12124>
3. Нікольчук, Ю. Особливості аналізу фінансового стану підприємств в умовах воєнного стану / Ю.Нікольчук, О.Лопатовська. *Modeling the Development of the Economic Systems*. 2024. №4. С. 232–241. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-14-31>

4. Ярошевська О. В. Теорія фінансового аналізу стану підприємств України / О.В.Ярошевська, В.М.Красноступ. *Вісник економічної науки України*. 2024. №1 (46). С. 139-144. URL: <http://www.venu-journal.org/download/2024/1/19-Yaroshevskya.pdf>
5. Akimova, T., Pryymak, S., Kostyakova, A., Usatenko, O. and Lytvynenko, V. The Impact of Innovations in Enterprise Accounting and Control Systems on Optimizing the Analysis of Financial Reporting in the Transition to IFRS. *Economic Affairs*, 2024. Vol. 69 (Special Issue), pp. 371-379. URL: <https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6898a6e4-c326-443c-a10a-86b3d3755627/content>
6. Begun, S. Features of the Analysis of the Financial Condition of the Enterprise in Martial Law. *Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*. 2022. Vol. 4 №32, pp. 36–42. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-36-42>.
7. Iershova N. Accounting and analytical information formation by business entities under conditions of sustainable development concept realization / N.Iershova, O.Kryvytska, Yu.Kharchuk. *Financial and Credit Activity-Problems of Theory and Practice*. 2021. Vol. 2 № 37. P. 86-94. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/5fe06e14-34b3-466b-b46e-17cb9e5ff5ad/content?trackerId=2eb6100a5a15dba2>
8. Samaricheva T., Khaidari A. Innovative approaches to rapid analysis of the financial condition of enterprises. *Scientific Journal He-Ss in Ostroleka*. 2024. №3. P. 72-82. URL: <https://ojs.wsa.edu.pl/index.php/sj-economics/article/view/660/103>.

Електронні ресурси

1. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> (база нормативно-правових актів).
2. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua> (державна політика у сфері підприємництва, аналітика).
3. Дія.Бізнес. Національна онлайн-платформа для підприємців. URL: <https://business.diia.gov.ua> (кейси, консультації, шаблони документів).
4. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua> (макроекономічні показники: інфляція, облікова ставка, курс валют).
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
6. Держстат. Офіційна державна статистична інформація. URL : <https://stat.gov.ua/>.
7. Вебпортал електронних сервісів автоматизованої системи «Банкрутство та неплатоспроможність». URL: <https://asbn.minjust.gov.ua/dashboard>
8. Management.com.ua. [Інтернет-портал для управлінців]. URL: <https://www.management.com.ua/>.